

Toimenpideoite TPA 84/2018 vp

Saara-Sofia Sirén kok

Toimenpideoite kansalaisraatien mahdollistamisesta valtiollisessa päätöksenteossa ja deliberatiivisen demokratian hyödyntämismahdollisuuksien selvittämisestä

Eduskunnalle

Tällä kaudella on noussut esille tarve kansalaisvaikuttamisen edistämiseen. Kunnallisessa päätöksenteossa osallisuuspykälä on jo paikoin parantanut osallistuvaa demokratiaa, ja kuntalaisten mahdollisuudesta olla osana päätöksentekoa on saatu hyviä kokemuksia. Yliopistoissa mahdollisuutta on tutkittu jo pidempään. Ehdotan, että hallitus selvittäisi mahdollisuuksia vahvistaa valtionhallinnon velvoitetta osallistamiseen.

Esimerkiksi voisi ottaa Oregonin mallin mukaisen kansalaisraadien toteuttamisen kansalaisaloitteiden käsittelyn yhteydessä. Siinä kansalaisten osallistamisen toteuttaa kolmas, riippumaton osapuoli. Satunnaisesti valittu ryhmä kansalaisia kuuntelee aloitteeseen liittyen eri näkökulmia edustavia asiantuntijoita ja keskustelee aloitteen positiivisista sekä negatiivisista vaikutuksista. Tämän jälkeen raati kirjoittaa yhdessä noin sivun pituisen koonnin, jossa puntaroidaan ehdotuksen hyötyjä ja haittoja faktojen pohjalta. Eri raatien keskustelujen tulokset julkaistaan, ja ne ovat kaikkien saatavilla maksutta. Kansalaisraati voisi käsitellä riittävän allekirjoitusmäärän keränneitä kansalaisaloitteita ennen niiden käsittelyä eduskunnassa.

Kansalaisosallistamisella on tutkimusten mukaan monia demokratiaa ja sisäistä turvallisuutta vahvistavia vaikutuksia. Ne tuovat päätöksenteon tueksi eri näkökulmista punnittua ja faktoihin pohjautuvaa tietoa, kitkevät populismia ja vähentävät polarisoitumista sekä parantavat äänestysaktiivisuutta ja kansalaisten luottamusta päätöksentekoon.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin selvittääkseen mahdollisuuksia osallistamisen edistämiseksi sekä kansalaisraatien hyödyntämiseksi osana kansalaisaloitteiden käsittelyä.

Helsingissä 14.3.2019

Saara-Sofia Sirén kok